СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 18. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 24. січня, 1927. VOL. XXXV. No. 18. Jersey City, N. J., Monday, January 24. 1927. THREE CENTS

КУЛИДЖ ПРОТИ АРБІТРАЦІЇ НЕПОРОЗУМІННЯ З МЕКСИКОМ

ПРОГОЛОШУЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ ПІСЛЯ СЕНАТОВОГО КОМІТЕТУ.

ВАШИНГТОН, 21. січня. — Президент Кулидж уповажнив своїх приятелів подати до відома сенатовому комітетови заграничних справ, що він противиться тому, щоби непорозуміння межи Злученими Державами а Мексиком віддавати до розгляду арбітраційному судови. Він думає, що в спорі межи Злученими Державами а Мексиком ходить о право конфіскувати маєток американських горожан, а такої справи під арбітрацію давати не годиться.

Своє становище президент Кулидж оголосив після того, як сенатовий комітет для заграничних справ заявився за такою арбітрацією, відай також припускаючи, що президент Кулидж не буде мати проти сього нічого.

Сенатор Норис вніс у сенаті резолюцію, яка домагається від департаменту стейту предложити до публичного відома всі факти, йому відомі про маєтки американських горожан у Мексику. Резолюція виразно домагається подання, котрі люди й підприємства та які мають нафтові терени в Мексику.

СЕНЗАЦІЙНІ ОБЖАЛОВАННЯ ПРОТИ ПЕРШОЇ ЖІНКИ НА СТАНОВИЩИ ҐУБЕРНАТОРА.

ОСТИН, Тексас, 21. січня. — Спеціяльний комітет стейтової леґіслятури, що розсліджував діяльність пані Ферґасон, котра була першою жінкою на становищи ґубернатора в Злучених Державах, видав своє оречення, в якому обжаловує паню Ферґасон, котра оногді покінчила своє урядовання, за сензаційні зловжитки в урядованню.

Закиди зводяться до того, що вона віддала урядованнє в руки свого мужа, котрий шафував урядованнем за гроші. В сей спосіб пані Ферґасон мала процindрити міліони урядового гроша.

Комітет домагається обжаловання пані Ферґасон перед леґіслятурою. Комітет, що зробив сей рапорт, був зложений з політичних ворогів пані Ферґасон, які побідили при послідних виборах.

ПРОГИБІЦІЙНИЙ ДОСТОЙНИК ПЕРЕЧИТЬ СЕНЗАЦІЙНІ ЗАКИДИ.

НЮ ЙОРК, 21. січня. — Майор Честер Милз, прогибіційний адміністратор нюйорського округа, відповів публично на закиди, піднесені проти нього в конґресі конґресменом Ла Ґвардією. Милз заперечує, буцімто він самий купував алькоголічні напитки, та до того ще й платив фалшивими чеками. Він каже, що він, коли став прогибіційним урядником, перестав пити.

ПРОПОВІДНИК НА СУДІ ЗА ВБИЙСТВО.

ОСТИН, Тексас, 21. січня. — Підчас росправи за вбийство проти Дж. Френка Нориса, пастора першої баптиської церкви в Форт Ворті, яка почалася тут кілька днів тому, станув на свідоцтво самий обжалований. Серед сльоз і хлипання, росповідав він про те, як він убив свого приятеля Чипса підчас його візити в парохіяльній канцелярії.

Проповідник боронився тим, що він чув, що Чипс так несподобав собі його проповіди, що відгрожувався його вбити. Коли Чипс прийшов до канцелярії обжалованого, сього напав страх. Коли Чипс підійшов до Нориса, держачи руку в кишени, Норис думав, що сей збирається стріляти.

СТЕЙТОВІ ЖОВНІРИ ОБЖАЛОВАНІ ЗА ВБИЙСТВО ЖЕНЩИНИ.

ФЛЕМИНҐТОН, Ню Джерзі, 21. січня. — Лава присяжних суддів, покликана коронером (судовим лікарем) прийшла до переконання, що стейтові жовніри спричинили смерть Бітреси Міні, котра померла від кулі підчас облоги фарми її брата дня 21. грудня. Два брати, переслухані коронером, заявили під присягою, що жовніри стріляли перші.

На тій основі суд видав варанти на арештованнє 13 жовнірів, які брали участь у тій облозі фарми братів Міні.

ПОЖАР КОРАБЛЯ В ПОРТІ.

НЮ ЙОРК, 21. січня. — Коло причалу в Клифтоні, на Стетен Айленді, занявся нині товаровий корабель Кару, з лінії Нортон-Лилі, котрий приїхав учора з Калькути, в Індії. Шкода на самому корабли виносить до 300,000 долярів, а товару згоріло на який міліон.

На пожарний сиґнал наспіло до ратунку шість відділів пожарників, які гасили огонь від берега, та дві пожарні лодки, які гасили корабель з води. Підчас пожару двох людий віднесло тяжкі поранення від падаючих відломів корабля.

Причиною пожару мала бути якась хиба в топленню. Мав він занятися ще на повному океані та прибути до порту вже горіючим.

ЕСПАНІЯ І ПОРТУҐАЛІЯ ВИСИЛАЮТЬ КОРАБЛІ ДО ХІН.

МАДРИД, 20. січня. — Напади товпи на еспанських місіонарів змусили Еспанію вислати до Хін найбільший корабель для охорони своїх підданих. Сталося це сейчас по тім, як донесли з Шанґаю, що там замордовано 20 еспанських дітей.

Рівнож і Портуґалія вислала один корабель з залогою для оборони своїх інтересів.

ЗУДАРЕННЄ КОРАБЛІВ У ПОРТІ ЧЕРЕЗ МРАКУ.

НЮ ЙОРК, 20. січня. — Черокі, паровий корабель лінії Клайд, виплив нині з 300 пасажирами в дороґу до Флориди. Не випливши ще на повне море, зударився він з вітрильним, пяти - щогловим кораблем Брайтом. В його боці утворився довжезний вилом, на 14 стіп довгий а 6—стіп широкий. На щастє, проточина була понад поверхнею води, через що пасажирам не грозила небезпека. Корабель відставив пасажирів назад до порту, а самий поїхав до доків на направу.

СЕРЦЕ РОСТИНИ.

Славний ґіндуський фізіольоґ Бовз, автор небуденніх відкрить із ділянки життя ростин, збудував тепер спеціяльний апарат, який записує діяльність нервів ростин. Бовз дає ростину до чистої води, а потім розпускає в ній бром; пульсування ростинного соку слабне поволи, ростина постепенно завмирає. Одначе вистарчає трохи кофеіни, щоби ростину воскресити, прискорюючи удари „серця".

ЦВІТКА БІЛЬШОВИЦЬКОЇ БЮРОКРАТІЇ.

„Красная Ґазета" помістила автентичний документ такого змісту: „РСФСР. Чулимський районовий Ісполком робітничо-селянсько-красноармійського Совету в Новомиколаївській ґубернії. 11-го червня 1926 р. № 4789. Пильне. Предкладається дати негайну поміч потопаючому в ріці Чулимі незнаному горожанинові. Предсідник. Секретар. (Підписи нечиткі)". Є такі наївні, що кажуть, будьто би Чехов і Щедрин переборщили, описуючи російське урядництво в своїх начерках.

ВОВНА З ПСІВ.

Людська жадоба не знає границь. Крім овець, які люди стрижуть уже стільки століть, захотіли стригти собак. Досвіди, роблені останніми часами у Франції, виказали, що, середньої величини пес може дати 3—4 фунти вовни, щонайменше такої доброї, як овеча, теплої, мягкої і знаменитої для перібки. Ще люде ходитимуть у фраках із собачої вовни.

ПЕРША КАТЕДРА АЛЬКОГОЛІЗМУ.

Професор др. Айхельберґ у Ґетінґені (в Німеччині) одержав катедру для наукового обслідування алькоголізму.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ.

Слідуюча борба в Джерзи Сити буде дуже інтересна. Вона відбудеться у вівторок 25. січня в Виктори Гол, при Гендерсон і Йорк ул. В головній парі буде боротися Гаркавенко з Поляком Йосифом Завадським аж до побіди, в другій парі побідитель Владка і Сташка Збишків. Польський великан Сташак буде боротися з Вляздом. Кромі сих будуть боротися ще инші пари.

ВИДАННЯ СЛОВНИКІВ ЧУЖОЗЕМНИХ МОВ.

Рада Інституту Української Наукової Мови ухвалила протягом 1927—28 року видати кілька великих словників чужоземних мов: анґльо-український, франко-український, німецько-український, польсько-український, чесько-український, румуно-український, еврейсько-український, турецько-український, — розміром 50 аркушів кожний.

НОВІ АРХІВНІ МАТЕРІЯЛИ.

Розбираючи архів Півд.-Зах. залізниці, знайшли чимало цікавих документів та фотоґрафій. Серед них — ориґінали фотоґрафії убивця Айхгорна, Донського, фотоґрафії та малюнки з 1905 року, протоколи засідань страйкового комітету залізничників з 1917 року та архівні матеріяли з 1901—20 років. В цьому архіві знайдено перший документ про робітничий мітінґ на зелізничому „Ланцюговому мості" в 1904 р.

БУКОВИНА І ДЕРЖАВНІ КРЕДИТИ.

В інтерпеляції з 8. м. м. сенатор Кліґер вказав на те, що Буковина знає від реґату тільки „мучушині услуги". Так нпр. державний банк дав в 1925 р. для Буковини, а властиво для Чернівців всього 65 міл. леїв кредитів, для Бесарабії 123 міл. а для Семигороду 925 міл. леїв, а для решти реґату близько 2 міліярди. Дальше бесідник вказує на зловживання з залізничими тарифами і збиранням податків на Буковині, де за рештки податків у сумі 200—300 леїв забирають корову, коня, віз і др.

З ЖИТТЯ РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКОЇ МОЛОДІ.

В початку грудня м. р. в місті Ужгороді відбулася краєва конференція комсомолу Закарпатської України. Конференція виявила, що на місцях значно зросла активність української молоді, і звернулася до молоді Закарпаття з відозвою. Конференція засудила також поведінку чеських властей, що заборонили делеґації молоді їхати до СРСР. До делеґації було обрано 5 чеських соціялістів, 3 нім. соц.-дем., по одному чеському, польському і словацькому с.-д., три позапартійних і три комуністи, — всьгоо 17 чоловіка.

В Ужгороді роспочав виходити тижневик краєвої (Закарпатської) орґанізації комсомолу.

„ПЯНИЙ БУДЖЕТ" НА ЗАКАРПАТТЮ.

За інформацією органу аграріїв „Карпаторусский Вестник", в шинках на Закарпаттю таємно випродують денатурат замісць спірту. Так, нпр. в с. Горянах, недалеко Мукачева, що тижня продається понад 1,000 літрів денатурату. За чеського панування мережа шинків майже подвоїлася. Замісць сто шинків (як то встановлює закон) Ужгород має аж 186 шинків. Цікаво, що в новому буджеті (1926/27 р.) чверть усіх прибутків — то є прибутки від шинків.

Добреж культурне вогнище роспалили Чехи на нашій землі.

ЦІННІ ПАМЯТНИКИ.

У Винницькій Філії Всеукраїнської Народньої Бібліотеки переховуються цікаві, цінні й рідкі видання та архівні матеріяли. Серед цих матеріялів є: власноручний конспект загальної історії України М. Драґоманова, грамота гетьмана Ів. Мазепи — 1697, 1705, 1709 рр. Грамота гетьмана Д. Апостола 1732 р., лист митрополита Петра Могили — 1683 р., грамота Петра Першого, наказ Олексія Михайловича, автоґраф М. Леонтовича, перший акомпаніямент „Вечорниці" та метрикальна книга с. Хомутинець (1828—1844.) — де під днем 25 грудня 1834 р. є запис про народження С. Руданського. В бібліотеці є ґазети з 1834 р. і аж до наших днів.

Бібліотека встановила звязок з низкою закордонних наукових орґанізацій: з Пруською та Віденською Академією Наук, з польськими науковими установами, з чехо-словацькою Українською Сільсько-Господарською Академією, з Британським Музеєм у Лондоні, з єрусалимським гебраїстичним університетом та з університетською бібліотекою в Сербії.

РУБАЧ МІЛІОНЕРОМ.

Недавно вибрався вбогий болгарський рубач Арсен Чолаков із села Чепша (в Болгарії) до недалекого ліса, щоби врубати трохи дров на опал. І не сподівався, яке богацтво його там жде та що станеться найбільшим богачем на цілу Болгарію. Як зрізав кілька пнів, став викопувати коріння. Не тревало довго, а сокира натрапила на камінну плиту, на якій були турецькі написи. Відсунув дошку і на превелике счудовання найшов там богато старих золотих грошей. Забрав усі гроші тай побіг до дому, полишивши в лісі дрова і сокиру. Вістка про знахідку розійшлася скоро по всьому селі й усі селяне вийшли до ліса шукати скарбів. Стали копати землю в усіх напрямках, а старі дерева падали під ударами сокир наче снопи. Кождий сподівався найти також золотий скарб. Горячка та так поширилася, що власти мусіли вмішатися в справу, бо була небезпека, що винищать увесь ліс. Золоті гроші, викопані щасливим рубачем, походять із XIII і XIV століття, а вартість їх оцінили на 60 міліонів болгарських левів.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ВЯЗНІВ В ПОЛЬЩІ

ВАРШАВА, 21. січня. — З днем 1. лютого будуть випущені на волю вязні, які відслужили дві треті части своєї кари і добре заховувалися. З сеї амнестії скористають і ті, що були засуджені на досмертну вязницю, коли відсиділи принаймні 15 літ.

Так виглядає ґенеральна амнестія президента держави. Толкують її собі польські часописи в той спосіб, що президент був змушений до цего кроку, бо всі вязниці так переповнені, що нема вже місця для других.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ НАКЛАДАТИ КАРДИНАЛЬСЬКИЙ КАПЕЛЮХ.

ВАРШАВА, 21. січня. — В вівторок відбудеся в замковій палаті велика церемонія, підчас якої президент польської держави наложить в імени папи кардинальський капелюх на новоіменованого кардинала.

Цей привілей прислугує тільки двом другим державам, а колись прислугував польським королям. Теперішний папа надав його польському президентови.

ВІЙСКОВА КОНТРОЛЯ НАД НІМЕЧЧИНОЮ КІНЧИТЬСЯ.

БЕРЛІН, 21. січня. — В урядових кругах підносять, що військова контроля аліянтів скінчиться цілком певно з днем 31. січня сего року. Німеччина виповнила всі свої зобовязання як фінансові так і другі. Супроти цего буде вона домагатися рівнож на підставі 431 артикулу верзальського договору скорочення надренської окупації, яка повинна тревати 15 літ, але яка може бути скорочена, коли Німеччина виконає всі свої зобовязання. Німецький уряд певний того, що згідно з духом Льокарна і Туарі прийде тепер до евакуації Надренії.

ВОВКИ В КАРПАТАХ.

ВАРШАВА, 21. січня. — В наших Карпатах панує страшна зима. З зимна згинуло там 12 людей, які вибралися з Варшави на проґульку. По горах повно вовків, які нападають на подорожних, хати і села.

МОБІЛІЗУЄ ФРАНЦІЮ ДО НОВОЇ ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 21. січня. — Мимо всіх договорів, які забезпечують спокій Франції, не перестають там говорити і про слідуючу війну. А цікаве в тім те, що найбільш інтересний виклад на ту тему виголосив соціяліст посол Бонкур. Він підніс на засіданню комітету палати послів, на якім обговорювано справу мобілізації, те, що підчас слідуючої війни, на яку не треба буде довго ждати, ціла Франція, старі і молоді, чоловіки і жінки, будуть мусіли бути змобілізовані, бо тільки в сей спосіб буде могла Франція себе вратувати. Не буде вже довше ріжниці межи цивільними і фронтовиками. Всі будуть мусіли бути воїнами. Це буде цілковита війна, яка захопить всіх і вся. Цілий край треба так зорґанізувати, щоби можна було його кождої хвилі перемінити з покоєвої на воєнну стопу. Індустрія мусить бути віддана в руки держави. Не може бути повторене те, що було за послідньої війни, що одні проливали кров, а другі робили за їх плечима міліони.

ПЕРЕГОВОРИ ВАРШАВИ З КОВНОМ.

ВАРШАВА, 21. січня. — Подають, що важке економічне положенне Польщі і Литви змушує оба краї ввійти в близші стосунки. Це якраз було цілею подорожі б. мейора міста Вільна до Варшави. Цей мейор твердив в Варшаві, що теперішне правительство в Литві шукає за угодою з Польщею. Польща знова обстає при тім, що про угоду може бути мова тоді, коли між Литвою а Польщею настануть правильні дипльоматичні відносини.

Литва знаходиться в такім тяжкім економічнім положеню, що вона мусить опертися на одного зі своїх сусідів. Німеччини вона боїться, але пішла би на кооперацію з Польщею, колиб Польща згодилася на спільний польсько-литовський уряд над містом Вильном і околицею.

Польща знова натискає на Литву в той спосіб, що стращить її приязними відносинами совітів до Польщі. Вся польська преса розписується широко над тим, як то ґучно витали совіти польського посла в Москві.

БІДА З БЕЗРОБІТТЄМ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 21. січня. — Комуністичний посол Кашен хотів піднести в парляменті справу забезпечення безробітних і домагався від уряду вияснення що до програми в ціли допомоги безробітним, яких число зростає з кождим днем.

Боялися рівнож демонстрації безробітних і спровадили велику силу поліції, яка обступила парлямент. Робітники одначе хоч демонстрували по місті, дуже мало звертали уваги на парляментарні дебати і туди не заглядали. Поліція постояла собі тай пішла. А Поанкаре заявив, що нічого не може на разі в справі безробітних сказати, доки економічна рада не відбуде засідання і не вискаже своєї опінії. З тим поглядом згодилася більшість послів.

ҐАРІБАЛЬДІ НЕ ГОДЕН СЕБЕ ВИПРАВДАТИ.

ПАРИЖ, 21. січня. — Другий день розправи виказав далі, що Ґарібальді був на жолді італійського правительства, що побирав гроші, а за те видавав правительству людей, які були противниками фашизму. Він попирав рівнож катальонський рух за намовою Муссолінія, але не тому, щоби визволити Катальонців, але щоби наробити клопотів Франції. Катальонські революціонери, яких судять разом з Ґарібальдім, заявили в суді, що вони не хочуть сидіти на лаві обжалованих разом з Ґарібальдим, який є звичайним зрадником і шпіоном.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ МИ СПОВНИЛИ НАШ ОБОВЯЗОК

Минуло Різдво, минула й Різдвяна Коляда. Та ще досі нема ясного перегляду що до цего, чи ми сповнили сього року наш народній обовязок супроти рідного краю. Навпаки, є деякі побоювання, що коляда готова недописати. Бо по многих громадах ходили по 8 а то й десять пар і колядували на погорільців, на дзвони, на церкву і інші потреби, тільки на Рідну Школу не колядували. А чи так повинно бути?

Завівся в нас той гарний звичай коляди на Рідну Школу і став вже майже традицією, так держімся її. Будьмо хоч в тім однім солідарні і витревалі. Бож тут ходить о найвище наше добро, о просвіту, а просвіта потрібна всім, без огляду на політичні чи релігійні переконання, без огляду на те, чи він республиканець чи монархіст, гетьманець, чи комуніст.

На Різдвяній Коляді опирається ціла матеріяльна опора Рідної Школи. Всі вірителі Р. Ш. ждуть тої Коляди як каня дощу. Всі учителі і учительки, які не побрали своєї мізерної плати, ждуть на ту плату терпеливо по кілька місяців, мріють про Різдвяну Коляду, бо з того, що принесе Коляда, виплачує Р. Ш. свої довги. І чи можемо відбирати їм ту послідну надію, чи маємо їм відмовляти навіть тої нужденної платні, яка їх ледви при життю держить?

Погляньмо тільки на наших братів в старім краю. Погляньмо, як вони ратують Рідну Школу. Є й там байдужні, але є й такі, як о. Омелян Ковч з Перемишля, який зложив прилюдну присягу, що через пів року не буде курити ні не буде вживати алькоголю, а за те буде посилати по 6 зол. кождого місяця на Р. Ш., а на Різдвяні і Великодні Свята по 15 золотих. Зобовязалися не курити: селянин Степан Кутний, Евстахій Безпятка, Володимир Сениця і богато других, а замісць курення зобовязалися посилати до Рідної Школи місячно по 5 або 6 золотих.

В той спосіб беруться наші свідомі люде в краю до ратунку Рідної Школи. А ми в Америці не годні навіть раз в рік поперти ту справу так, як цего вимагає від нас народний інтерес. Від коляди на Р. Ш. не може відмовитися ніяка громада, ніяка свідома українська особа. Де її не переведено, там треба зарядити негайно різдвяну збірку. Хто ще не дав, хай тепер зложить Різдвяну Коляду. Хоч під тим одним оглядом покажім себе салідарними і свідомими громадянами. Різдвяна Коляда це кождорічний іспит нашої зрілости і поступу. Коли ми поступили, збільшається коляда. Тому покажім, що ми дійсно поступили, а не пішли взад.

ЯК КОЛИСЬ ПРОКЛИНАЛИ ТИХ, ЩО ПЕРШІ ГОЛОСИЛИ ПРАВДИ, ЯКІ НИНІ МИ ВСІ ПРИЗНАЄМО

Хоч нині всяка важніша подія розноситься вмить телефоном, телеґрафом, радіом, ґазетами й книжками, по всьому просто світу, мимо сього нині рідко чуваємо про церковне виклинання. Тому, коли воно нині случається, оно робить на нас враження явища небувалого, враження події рідкої.

Не все так бувало. Бували колись часи, що церковне виклинанне було зовсім звичайною подією. Богато людий тоді жило в вічнім страху перед церковним прокляттєм, застановляючися при кождім слові й при кождім ділі, чи не прийдеться їм за се відповідати перед церковною зверхностю. Богато подій мало через те зовсім другий вигляд, як вони були упляновані. Богато думок висказано зовсім інакше, як їх передумано. Лишень відважнійші люди рішалися тоді сказати своє слово чи зробити діло, а потім взяти на себе повну за них відвічальність, яка в ті часи могла бути дуже прикра. Через те, читаючи історію народів Европи, можна на своє диво бачити, що весь поступ людської думки на кождім поли був оплачений терпіннями й муками тих, що мали відвагу сказати правду, хочби вона противилася усталеній думці та потягала за собою гнів заступників старих поглядв. Яке поле людської думки не взяти, побачимо те саме явище.

Як проклинано тих, які говорили, що земля не плоска, але кругла.

Побачимо се передовсім навіть, як взяти таку просту справу, як те, яку форму має земля. Нині вже всякому чоловікови відомо, що земля се куля. Він так і каже: земська куля. Вчать уже нині про кулисту форму землі й по монастирських школах. Здавалобися, нема нічого простійшого, нічого очевиднійшого та більш загально принятого.

А преці́нь було колись інакше. Не то що люди не добачували, що земля кругла, але й на всі способи, руками й ногами, боронилися перед думкою, що земля кругла. Найсильнійша боротьба проти правди вийшла якраз від зорґанізованих християнських церков, а вийшла вона з того, що їх провідники начиталися в св. книгах поетичних висловів, з котрих малоби виходити, що земля плоска, як стіл. Вони так привикли до старого погляду, що на їх думку лишень безбожник міг перечити сю думку, себто їх пояснення св. книг. Коли появилися справді такі люди, які відкрили ту наукову правду, яку ми всі нині признаємо, то провідники церков виступили проти сих людий з церковними проклонами. Хто важився сказати, що земля не плоска, але кругла, того названо єретиком, який відкидає науку Св. Письма, й виключувано його проклоном з церкви.

Лишень по довгій боротьбі утвердилася серед людий правдива думка, а нині вона утверджена так, що про кулисту форму землі навчають навіть у школах тих церков, котрі колись за ту думку своїх вірних як безбожників виклинали.

Чи є на другім боці землі люди?

Коли вже боротьба за те, яку форму має земля, трохи притихла, підняли були вчені церковні новий арґумент. Говорили вони: коли земля малаби бути кругла, то значилоби, що земля заселена людьми на другім боці (на другім від Европи очевидно, бо Америки тоді ще не знали). Допустити таку думку провідники церкви вважали неможливим.

Св. Григорій Назіянзенський писав, що неможливо виїхати кораблем поза Ґібральтар на Атлянтійський океан, бо хтоби туди поїхав, мавби ноги вище понад своєю головою. Писав він, що там не може бути другої суші, бо на ній хиба збіжа й дерева рослиби в долину, а дощ і сніг падавби на землю в гору!

Довгі роки велася та боротьба, в якій проти можливости людий на другій стороні землі забирали голос найбільші теольоґи. І всі вони доказували не на основі фактів з природи, але на основі свого толковання Св. Письма. Коли спір наконець предложено до остаточного вирішення папі римському Захарієви, то сей вирішив його в сей спосіб, що прокляв думку, що нібито на другій від Европи стороні землі живуть люди. Папа сей назвав сю думку богохульною, беаличною та противною души Богородиці.

Наслідком сього папського оречення й проклону богато моряків боялося випливати на Атлянтійський океан і треба було цілих століть на те, щоби людська думка звільнилася від зовсім безосновного страху, а все людство переконалося, що правдивою є якраз проклята думка. Ми знаємо про те з власної практики, бо ми й живемо на противнім боці земської кулі — так, як се уважали за неможливе й богохульне.

Як проклинали славних астрономів.

Християнські теольоґи перебрали від передхристіянських межи инчим і думку про те, що земля се середина світа, довкола котрої обертаються всі звізди небесного зводу. Підтвердження сеї думки християнські теольоґи найшли в ріжних уступах Св. Письма.

Попри сю думку була в світі ще й друга думка, що земля не є осередок світа, а що вона, разом з деякими другими небесними тілами, крутиться довкола сонця. Ся думка нині вже принята за правду в цілому світі, і вчать її навіть у монастирських школах і не добачують у ній нічого безбожного. Здавалобся, що все так було. А було зовсім інакше.

Як лишень стали люди піднимати поважнійше думку, що земля не є осередком світа, проти сих людий теольоґи вчинили страшну бучу. Кождого, що важився таке голосити, пятнували як безбожника, богохульника, єретика. Коли математик Копернік в 16 віці доказав рахунками, що земля обертається довкола сонця, а не сонце довкола землі, то він не міг найти друкаря, який важивбися видати сю книжку. Доперва як Копернік умирав, зібрався один друкар на відвагу видати його працю, але написав у передмові, що Копернік є божевільний, який хоче доказувати такі неймовірні річи, як те, що люди на головах ходять. В той спосіб велика правда будови світа мусіла рачкувати по землі, тоді неправда сиділа дужа на престолі й кидала грубі проклони на всякого, хто їй не повинувався. Як довго правда далі повзла перед брехнею, так довго брехня її зносила. Коли однак правда піднялася й стала добиватися свого признання, тоді неправда кинулася сейчас її знищити.

Сталося се в яких 70 літ по появі книжки Коперніка, коли великий астроном того світа Ґалілео заявив, що думка Коперніка, се не маячіння горячкуючого варята, а щира правда. Провідники церков кинулися на нього, як на людину, яка вчить безбожні й небезпечні науки. Римо-католицький уряд заборонив і книжки Коперніка й його науку.

Інквізиція (папський суд) у Римі видала в 1615 році таке оречення: „Перша думка, що сонце є осередком і не обертається довкола землі, є глупа, безглуздна, фалшива теольоґічно, і єретична, бо противна Св. Письму. Друга думка, що земля не є осередком, але обертається довкола сонця, є безглуздна, фалшива фільософічно, а з теольоґічного боку що найменче противна правдивій вірі". Великий єзуїтський теольоґ Мельхіор Інхофер доказував, що „наука про оборот землі є з усіх єресий найбільше проклята, найбільше погубна, найбільше скандальна". Ґаллієя арештовано й довгою вязницею примушено власними устами відкликати під присягою проти переконання погляди про те, що земля обертається довкола сонця.

Пішли відтак заходи, щоби знищити раз на все думку про те, що земля обертається довкола сонця. Папський уряд заборонив продавати книжки, які заступали сю думку. Книжки, які таке навчали, були заборонені, а всякий католик, який читав книжку про те, що земля обертається довкола сонця, підпадав клятві. До самого початку 19. віку в сей спосіб не пускали правди до відома вірним.

Здавалося, що проклята правда ніколи не добудеться. Та правда сильнійша як інквізиції й тортури. Нині проклятy колись науку про те, що земля обертається довкола сонця, викладають уже навіть у правовірних школах, а церкві червоним огнем стиду лице обливається за тих нерозумних її провдників, які в своїм нерозумі свої наївні погляди не лишень за правду голосили, але й ще ту неправду пробували насаджувати проклонами, арештами, й тортурами.

Історія людства, се один великий доказ на те, як мало значить дике насильство й тупа заскорузлість проти голої, безборонної правди.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Союз Укр. Нар. Тов. м. Ню Йорку. — Заява не буде поміщена, бо такі вислови, як „злобний і брехливий поступок" нічого не доказують і їх містити не вільно. Як другим, так і Вам, помістимо спростованне, як воно буде оперте на фактах. Заповідати допись, якої редакція не бачила, не можна.

ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ.

Отсим повідомляємо наших Шан. Покупців, що книжок за послїплатою (C. O. D.) з засади нікому не висилаємо.

Книжок на кредит також не висилаємо.

На такі листи, в котрих є замовлення на якісь книжки, а нема долучених рівночасно гроший (або віродостойних чеків чи моні-ордерів) за замовлені книжки, відповідати не будемо.

Всякі книгарняні замовлення полагоджуємо лише за попереднім надісланнем належитости.

Книгарня „Свободи".

Г. Мальо.

БЕЗРОДИНИ

Після німецької перерібки переповів В. В—р.

(16)

— Я буду грати по улицях на арфі.

— А чому-ж не волиш вернути до родичів?

— Не маю родичів.

— То може маєш якусь дальшу родину?

— Ні, не маю нікого.

— А хто-ж був той твій старий товариш?

— Він відкупив мене від тих людий, що мене виховали. — Ілько взяв несміло господаря за руку. — Дякую вам сердечно, що ви були для мене такі ласкаві; коли вам се справить приємність, то я прийду до вас в неділю і заграю вам на арфі. Він пустився іти, але мала Ліза задержала його і просила:

— То заграй нам тепер що.

— Так, так, заграй нам що — просили другі діти.

— То зроби їм тоту приємність — сказав старий, усміхаючися.

Ілько заграв найкрасший свій танець. Ліза любувалася спершу спокійно, вибиваючи пальцем такт, а опісля зачала крутитися щораз скорше і скорше.

— Но, вже буде досить, бо їй голова закрутиться — сказав старий.

Ілько перестав грати і заспівав маленьку, звучну пісоньку.

— Ти любиш дуже музику? — спитав старий.

— Я нічого більше не учився — відповів Ілько.

— А не боїшся ходити так сам оден по улицях?

— Не маю жадного пристановища, де би я міг зайти — відповів Ілько сумно.

— А як би я тобі сказав: Лишися в нас, то що би ти сказав на тото? Розуміється, ти мусів би працювати, бо я бідний огородник, тяжко заробляю на хліб, але таки ти не потребував би терпіти нужди. Александер і Ришард були би тобі братами, а Марійка і Єлисавета сестрами.

— Ну, що-ж ти на то?

Ілько стояв хвильку, як заморочений. Він, бідний, бездомний хлопчина, мав би пристановище, мав би батька, сестер і братів. Зняв скоро арфу з плечий і повісив її на стіні.

— То твоя відповідь? — сказав старий, усміхаючись. — Добре робиш, мій сину. Нехай висить твоя арфа на стіні. Як тобі у нас не сподобається, то здіймеш її і підеш собі знов у світ.

Діти обступили Ілька радо, а втім почули драпанне і виття за дверима.

— То Фіделіо — сказав Ілько і побіг до дверий. Пес припав до него, скакав, лизав йому лице й руки і скомлів з радости.

— А що-ж буде з Фіделіом? — спитав Ілько несміло.

— Він може також лишитися — відповів батько. Пес немова би зрозумів господаря, зожив лапи на грудях і уклонився найперше старому, а опісля дітям, що радо приняли мудрого пса до своєї дружини.

Другого дня мали Карльонього похоронити; батько обіцяв повести Ілька на похорон; але коли Ілько хотів рано встати, не міг голови піднести, його обняла в ночи сильна горячка. Батько прикликав лікаря, а той сказав, що Ілько набавився тої ночи, коли спав на зимнім воздусі, запалення легких, і що було би найліпше віддати його до шпиталю.

Але батько не хотів о тім ані чути.

— Він захорував під нашими дверима, ми будемо його доглядати.

Марійка занялася дуже старанно хорим. Вона мала всего чотирнайцять літ, але від коли мати перед двома літами померла, вона вела ціле господарство. Вона вже не ходила до школи, але варила і мила, шила й латала, а тепер занялася ще хорим Ільком. Чемно і охотно подавала йому все, чого йно забажав, або сиділа терпеливо при його постели; коли мусіла відійти, то її виручала Єлисавета, тримаючи в долоні горячу Ількову руку.

Коли Ілько занедужав, була зима, а коли встав з ліжка, то вже лучі весняного сонця заглядали через віконце. Небавом виходив він в товаристві Єлисавети і Фіделія на свіжий воздух. За городом тягнулися левади, а дальше плив потічок, закритий тополями й вербами; там сідали обоє діти, збирали цвіти, або бавилися весело і згідно.

Скоро Ілько прийшов до сил, помагав другим братам при роботі в городі. Він не робив до тепер ще ніколи тяжкої роботи, але брався радо до неї, щоби оказати вдячність старому огородникови.

Його робота була спершу тота, що отвирав що рана теплярні, знимав з грядок скляні заслони, а вечером, заким роса впала, знов їх закладав. Коли сонце сильно припікало за дня, то він мав заслонити шиби соломяними плетінками, а коли хмарилося, мав їх знов відслонити; то була зовсім не тяжка робота, але старий огородник мав в своїм городі кількасот скляних вікон, тому до їх обслуги треба було досить часу. Коли Ілько зовсім видужав, то помагав при садженню й підливанню. Робив то радо, а хоч часом і спикрилося йому бігати від грядки до грядки з коновками, та глянувши, як тяжко працює огородник зі синами, з свіжою пильностю і витревалостю брався до роботи. По цілих тижнях були всі від рана до вечера заняті, навіть мала Єлисавета помагала полоти цвіти і вязала їх на продаж, за то в неділю роблено тільки конечні роботи. По полудни збиралася ціла родина в великій бесідці на кінци города, Ілько пригравав на арфі, а инші при тій музиці гуляли, або він співав а вони слухали, або з ним співали.

В зимі, коли то в городі нема ніякого діла, читав Ілько книжки, які від давна находилися дома; старий огородник тішився Ільковою ревностю і приніс раз до дому нову книжку, а Ілько пильно її прочитав. Отак минули йому щасливо два роки; він привик так до того простого, трудячого життя, що його давне, неспокійне, вандрівне життє пригадувалося йому неначе сон. Але людське щасте скоро минає.

Надійшов червень: огородник приспособив богато старанно виплеканих цвітів, бо в тім місяци припадало кілька свят, в котрі був найбільший покуп на цвіти. Всі грядки покрилися найкрасшими цвітами: гвоздиками, рожами, гортензіями і фуксіями, а огородник затирав руки з радости, бо сподівався гарного доходу.

В останнім тижни працювали всі з напругою, щоби цвіти заховати на означений день в як найкрасшім стані; день перед тим випадала неділя, і старий огородник обіцяв їм за пильну працю, що в неділю по полудни підуть всі в гостину до знакомого сусіда.

Зараз по обіді вибралася ціла родина в святочних строях в дорогу; Фіделіо біг наперед, дальше Ілько і Ліза, побравшися за руки, за ними Ришард і Александер, а на кінци тато і Марійка; вона позамикала за ними старанно всі двері.

В гостині бавилися весело може годину, втім прибігає огородник і каже: — Діти, мусимо чимскорше до дому.

— Та чому? Єще не пізно — лебеділи всі.

Тато вказав їм на небо, що затяглося чорними хмарами. — Буде буря, як не заслонимо вікон, то буря витовче всі шиби.

На то не відповів ніхто нічого — вони знали всі, скільки то гроший коштують шиби, і яка би то була страшна шкода, як би вони побилися.

Огородник біг зі старшими синами наперед, а за ним поспішали прочі, що сил. Поглядали часто трeвожним оком на небо, а воно що раз більше хмарилося. То ту, то там зривався вихор і підносив тумани куряви. Загудів грім, засвітили блискавки. На хвильку не переставало греміти й гудіти, і град посипався так густо, що вони мусіли шукати захисту в найблизших сінях. З розпукою гляділи наперед себе. В млі ока покрилася ціла улиця білою верствою; град падав величини голубиного яйця; з його шумом мішався лоскіт побитих шиб і спадаючої цеглы. Лоскіт був так голосний, що діти не могли навіть з собою говорити. Марійка поблідла як стіна, Ліза плакала голосно, а Ілько дрожав на цілім тілі. Коли би огородник прибіг за пізно — то все пропало би.

Але заким він добіг, перестав град падати.

Ілько взяв Лізу за плечі, бо вона не могла ступати в тоненьких черевичках по купах граду, і пустилися з Марійкою до дому.

Двері до городу були отверті; вони вбігли там чимскорше і — який вид показався їм очам! Всі гарні цвіти зникли, а над ними накопичалися купи граду й побитого скла. — Ах Боже, а де-ж тато? — закричала Марійка, побачивши тільки братів, що сумно поспускали голови. Вони шукали його довго, аж вкінци найшли його в великій теплярні, з котрої ані одна шиба не зістала ціла. Він сидів там між румовищем. — Ах, мої діти нещасливі! — проголосив він.

Старий купив був той город і хату перед десятьма літами під умовою, що буде сплачувати що року певну суму в означенім реченци. Коли би не міг додержати умови, то все пропадає, і маєток переходить назад в руки давного властителя. Він мав заплатити ще тільки дві рати — а тепер як раз постигло його тото нещастє.

Вже на другий день прийшов той віритель по гроші. Надармо просив його огородник ще трохи почекати, надармо бігав від сусіда до сусіда, щоби гроша позичити — вони всі потерпіли від граду шкоду, не могли йому помочи.

З великою бідою випросив, що той властитель позволив йому ще до весни лишитися, але огородник не міг переболіти того нещастя, зачав западати на здоровлю, і заким весна наспіла, діти зросили слезами батьківську могилу.

Марійка оповістила тітку про нещастє, яке їх постигло. Тітка приїхала на похорон і заявила сиротам, що родина порішила з ними зробити. Ришард мусів іти до одного вуйка, що був рудокопом, а Лізу й Марійку брала тітка з собою.

— А що-ж буде з Ільком? — питала з жалем Ліза.

— Ілько мусить сам про себе дбати, він не належить до нашої родини — відповіли їй.

(Дальше буде).

ПОБІДА ГАРКАВЕНКА В БОСТОНІ.

Борба, котра відбулася в четвер, 20-го січня в Бостоні в Гренд Опера Гавз при участи Гаркавенка, притягнула повний театр публики, Українців, Росіян, Поляків і Американців. Всі прийшли подивитися, як бореться сильний український силач Гаркавенко. Як лишень Гаркавенко зі своїм менаджером появився на сцені, вся публика привитала їх бурею оплесків. Перед Гаркавенком була неабияка задача, він мусів боротися аж з трема борцями, один Еспанець, один Американець і один Індієць. Гаркавенко однак не падав духом. Він сказав їм по українськи „побачим і попробуєм" та після трех хвиль борби Гаркавенко підняв Американця в воздух покрутив його млинком і положив на лопатки, другого борця Еспанця, ваги 235 фунтів, Гаркавенко взяв за ноги і покрутив його так сильно, що Еспанець стратив чувство і по 4 хвилях лежав вже на лопатках. Третого борця Гаркавенко положив за сім хвиль.

Публика нагородила Гаркавенка бурею оплесків. Бостонські часописи назвали Гаркавенка найсильнійшим чоловіком у світі.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОН, МАС.

Слідуюча борба в Бостоні вібудеться в **четвер 27-го січня в Гренд Опера Гавз**, ріг Довер і Вашингтон ул. Гаркавенко буде боротися з московським борцем, Семом Скорським. Борба буде продовжатися до побіди. Кромі них будуть боротися ще три пари. Всю українську публику запрашається до участи у привитанню великого силача Гаркавенка. Початок борби о год. 8.15 вечером.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕ ПРАВДА?

Прошу подати в нашій газеті отсей публичний запит:

Від коли епископ почав в „Америці" боротися проти догмагань українських імігрантів, від тоді його редактор не перестав писати про своїх противників, що вони безбожники. Писалося все в „Америці", що д-р Мишуга й другі „мишугісти" не мають права втручуватися в справи греко-католицької справи, бо вони не належуть до греко-католицької церкви. Писали на всі боки, що всі противники епископа Богачевського се безбожники, які до церкви не належуть, колекти нігде не платять, до сповіди не ходять, — словом, нецерковні люди.

Начитався я тої писанини, що аж самий я в се повірив. Подумав собі, може й справді так, — хоча я за те на людину не буду каменем кидати, що вона признається до инчої церкви, як я, або й зовсім до ніякої церкви не признається. Аж тут нагло, як я у се вже повірив, послідної неділі я чую дивну річ. Наш отець духовний читає в церкві виклинаннє з церкви, і на своє велике здивованнє я чую імена п. Т. Грицея, д-ра Мишуги, Семена Ядловського. Епископ викидає їх з греко-католицької церкви. Се мене відразу застановило. Якто се може бути? Через шість місяців голосили, що сі люди до церкви не належуть, а тепер їх викидають з тої церкви, до якої вони нібито не належали? Значить, або тут говориться направду тепер, коли кажеться, що вони належуть, а їх викидається, або говорилося неправду через шість місяців, коли писалося на всі способи, що сі люди до церкви не належали.

Мені тепер булоби цікаво знати, коли саме говорили неправду епископські поплечники: чи через шість місяців, товчучи нам у голову, що його противники безбожники, чи тепер, проклинаючи їх та признаючи, що вони досі до церкви належали?

Андрій Філяс,
Филаделфія, Па.

НЕ ТЕРПІТЬ НАРУГИ НАД СОБОЮ!

В Злучених Державах саме тепер твориться католицька організація, якої майбутньою ціллю є понести духову і матеріяльну поміч для „Близького Сходу". Душею цілої акції є Єзуїт о. д-р Волш. Є знамення, що у цій пропаганді ніде не говориться про Україну та Українців, а лише тільки про Росію.

Тому виглядає дуже дивоглядно, чому „Америка" помістила відозву, підписану „українським гр. кат. ординаріятом", в якій представляється, що акція допомоги має вестися в користь України і Українців („Америка" містить навіть Україну і Українців на першім місці).

В брошурках і памфлетах американсько-католицького комітету нема і словечка про Україну і Українців, а є вона хиба в уяві „ординаріяту", який бажавби, щоби гроші української еміграції пішли у загальну касу для „Нір-Істу".

Коли хто бажає, щоби Українці приняли католицьку віру та взагалі, щоби ціла Східня церква обєдналася з Римом, то хай знає, що найважнійшим є, щоби Українці і всі Восточні бачили, що Рим шанує східний обряд, а також звичаї і привилеї тих східних церков, які вже приняли ту злуку.

Медвежу прислугу для ідеї католицтва чинять ті епископи, які всупереч привилеям заводять примусовий целібат і впроваджують свавільно усякі зміни та інновації до нашої церкви. Годі винити за усьо папу, який чинить не що инше а те, що представлять йому наші владики. Корінь зла є у нас самих, у наших людях, які позасідали на наших владичих престолах. Справді нещасливу руку мав митрополит Шептицький в заміщенню епископських стільців. Аж дивно, щоби такий інтелігентний чоловік, як митрополит Андрей, так дуже помилявся у доборі людий!

Та якби воно не було, є фактом, що тільки нарід і просте духовенство можуть ще вратувати українську греко-католицьку церкву від розвалу.

Як раз тепер є найбільше догідний час для нас в Америці, коли американські католики заінтересовані справою злуки Восточної Церкви з Римом. Наш голос тепер не пропаде безслідно, коли зуміємо представити американсько-католицькому світови, що підвалиною для приєднання Сходу є запорука, що східний обряд, права, привилеї і звичаї східної церкви будуть на завсігди вповні збережені.

Латинство це тільки часть католицької церкви і про те невільно забути ні нашим владикам, ні в Римі. Католицька соборна церква не тільки для латинників, але для кождого обряду, аби лише наука віри та обичаїв була одна.

Ми, Українці греко-католики, находимося тепер в такім стані, як армія, котрої вожди змовилися з ворогами. Є фактом, що наші церковні вожди, епископи, самі нищать наш обряд і зносять привилеї та права нашої церкви. Як генерали знюхалися з ворогами, тоді приходить черга на офіцирів і жовнирів, щоби ратувати армію від розвалу.

Проте не забуваймо, добрі люди, якщо ми не буєдмо узнавати ніяких розпорядків таких владик, які хоч підшиваються під назву „Українець" і „греко-католик", але ненавидять свій обряд і сірі маси свого народу.

Епископат та його оборонці заєдно твердять, що робучі маси це безвладна колода, яка не має і не повинна мати ніяких прав. Ми не знаємо, де і коли д-р Назарук добув собі шляхоцький індигенат і відки зродилася у нього старопанська психольогія, але знаємо те, що ми нарід селян в старім краю, а нарід робітників на еміграції. І коли хто мерзиться „чорноробочих" і ненавидить „народовластя", то най не пхається між нас і хай не їсть хліба, який дають йому робітники, що належуть до „Провидіння". Най ідуть на панську службу, най їдять панський хліб, ті аристократи зпід соломяної стріхи! Наша еміграція вже доволі свідома, щоби не годувати своїм робітничим хлібом усіх нововпечених панів. Ми заженемо сих панів у такий сліпий кут, щоб відти втікали аж у Варшаву.

Нехайже подбають наші церковні громади, щоби ніоден цент не пішов на тіг проти них самих. Нехай члени церков і світських організацій не дають поневіряти своєї чести, як робітників. Не даймо себе доптати всякому злиді. Не даймо собі тесати кілків на головах!

Ми були б сміття а не нарід, якби терпіли таку наругу, щоби за наші гроші з нас ругалися та сміялись.

Гарасим Палій.

СВ. ПАВЛО ПРО ПРИМУСОВИЙ ЦЕЛІБАТ.

Святий апостол Павло пише у першім листі до Тимотея, у главі третій, оттак:

Духъ же явственнѣ глаголетъ: яко въ послѣдняя времена отступятъ нѣціи отъ вѣры, внемлюще духовомъ лестчимъ и ученіемъ бѣсовскимъ, въ лицемѣріи лжесловесныхъ, сожженныхъ своєю совѣстію, **возбраняющихъ женитися**, удалятися отъ брашенъ, яже Богъ сотвори въ снѣденіе со благодареніемъ вѣрнымъ и познавшимъ истину.

В українськім переводі це значить:

— Дух Святий ясно говорить, що в послідних часах **деякі відступлять від віри, слухаючи підлесних людей і чортівських наук**, для лицемірія говорячих неправду, спалених своєю совістю, **які будуть забороняти женитися** і віддалятися від страв, які Бог сотворив на їду з подякою для вірних, що пізнали правду.

Ну, але д-р Назарук знає про це лучше, а св. Павло вийде у нього звичайним хаотиком.

І. К.

Михайло Тростянецький.

ПОВОРОТ НА РІДНУ ЗЕМЛЮ

Роман Гишка сидів похилений над столом і думав.

Перед ним на столі лежав лист і він то приневолив Романа так глибоко призадуматися. Лист був від батька зі Старого Краю, з рідного села Тростянця біля Бережан. Старенький батько писав синові, щоби кидав „Гамерику" та вертався на господарку, бо старий, працювати вже не всилі.

Роман іще раз перечитав і знов, оперишся на ліктях, думав. Від думок він перейшов до споминів. Споминів, як ще майже малим хлопчиною вибирався у далеку, чужу країну, гень за море між чужі люде. Як усі плакали, як він сам плакав, бо кидав усе те, з чим зжився, все, що сталося йому дорогим, милим і що довелося покидати. Мусів покидати рідну землю, бо годі було вижити на цьому невеличкому шматкові землі. Він же молодий заробить на чужині грошей, прискладає, батькові й неньці поможе ще й поля докупить.

Дальше він згадував перші літа тяжкої праці у фабриці, як помало привикав до міського життя, до чужинців. Йому жилося незле, може й лекше як жилося би на ріллі. І помало й став відвикати від ріллі, забував про рідне село. Правда, він писав листи додому, але в тих листах уже не видно було колишньої туги побачити свою хату, своїх рідних, свій садок, своє поле і сіножать. Від усього того він поволи відвик, а привик до нового життя — до великоміського.

І справді „бос" любив його. Він сподівався дістати службу „старшого". А ще далі доробиться більше, а там отворить і свою власну „шапу". Тоді й уже не треба буде гарувати на полі в поті чола, як гарують його ровесники у рідному селі. Він жив би богато краще, від них.

Такі думки думав Роман Гишка, як нараз цей лист заохотив таки його йти додому. А треба ще сказати, що в батьків більше дітей не було.

— Що робити: дослужуватися тут, чи вертати додому? Таке питання поставив він собі і в ньому стало змагатися дві сили: два внутрішні голоси. Один говорив, щоби забути за рідну землю, а пробивати собі кращу будуччину на іміґрації. Другий противно казав вернутися до рідного села, на цю ріллю, до тої сіножати, до того сільського життя — серед близьких по душі людей.

І дивне: тепер уперше від довшого часу почув він, що всі, хто довкола ього — всі вони йому чужі, не рідні по душі. Висловити словами тих почувань він не міг, але вони зробилися відразу сильними і він навіть дивувався, як досі не запримітив того?

Як би там не було, він рішив вертати до Старого Краю.

Дорогою від стації Потутори йшов до свого рідного села Тростянця. Був кінець травня (мая). День був гарний, по боках дороги посходило збіжа,— вівси, ячмені позеленили собою ріллю. Горохом пахло у воздусі. Ось Котівська гора! Довга вона, дуже довга. Від „Білих Керниць" аж до Довбища простяглась. Пошматована подекуди ровами. А богато на ній корчиків глою та свербивуса, що його дикою рожечкою звуть. Воно то немудре, чепірнате, та як весною вкриються всі корчики цвітом білим і червоним, то аж очи рвуть до себе! Рай! кличеш і дивишся, дивишся на сю красу і враз якийсь чар ллється у твою душу. Солодко і любенько тобі. А й соловейко часом стрібне з Дубника поміж тоті корчі зацвилі тай щебече, тьохкає так щиро, щирісенько... Повно тут і горицвіту скрізь! Жовто цвите він, блискучо. Немов гора горить, кажуть було люде. І Роман вдивляється у тото зілля. А вже двацять літ минуло як бачив в останнє його. А ось і череда пасеться на горі. Пасе громадські вівці все ще тойсам пастух Артемко. На цій громадській службі минали йому літа за літами. Обід носили йому люде хата від хати. Не зле йому жилося.

З Котівської Гори бачить Роман увесь Тростянець наче на долині, серед лісів, наче у вінку. Ось і Березник, та не такий він, як був передше. (То на війні вирубали його Москалі). Ба й хати майже всі инакші: під бляхою. (Підчас війни майже ціле село погоріло). Лише церковця тасама, серед кріслатих дерев, хіба що більше постарілася, хрест перехилився.

Забилося серце Романови в грудях якоюсь радісною тривогою. Він прискорив ходу. Ще трохи від церкви і його рідна хата.

В хаті застав і батька і неньку. Мати розплакалася з радости, старенький батько також не вдержав сльоз, обтер. Сина це зворушило і він стояв, не знаючи, що робити. Вкінці озвалася мати:

— Щож ти, сину, стоїш? Сідай! Втомився довгою дорогою!

Син нічого не сказав, сів біля стола. Хвильку запанувала тишина, аж озвався батько:

— Щож ти, мамо? шукай чим сина почастувати. Потім будемо говорити.

За хвилю горів у печі вогонь, сквирчіла на кухні солонина. Мати подала на борзі приладжений обід.

— Ой, так, так, сину, — зачав батько — ми вже думали, що ти й забув про нас! довго не писав.

— Та бо й війна не позволяла, — додала мати.

— Дайжеж нам Боже всім здоровля — говорив батько — коби то ми ще за рік діждалися нинішнього дня.

— Дай Боже, — відповів син.

Старий обтер вуси, видно було, що збирався щось більше говорити. Вкінці зачав:

— Ти вже знаєш, сину, чому ми просили тебе, щоби ти приїхав. До сеї весни я ще трохи ліпше тримався і міг помало працювати. Трохи ми наймали, трохи самі працювали тай якось жилося. Тепер я нараз почув, що підупадаю на силах. Чую, що працювати дальше не можу. Правда, ти писав, що будеш присилати гроші на парубка і, правду сказати, колиб згодити парубка, може би ще прожилося який рік. Але я хотів поговорити з тобою на инший лад: я хотів просто запитатися тебе, чи ти задумав уже на все покинути господарку, покинути своїх людей, своє село, вкінці — нас старих і шукати чогось у чужій стороні, серед чужих людей, — чи ти щиро над цим подумав. Бо коли так, то хіба прийшлося би було продавати наш ґрунт.

Старенький на хвильку пристанув і глядів на сина. Син не міг піднести очий на батька. В серці Романа робилося щось, чого він сам не міг зрозуміти. Йому зробилося якось недобре. Помало підвів очи і сказав, що поправді ще над тим так і не призадумувався.

— Так ось я тобі скажу, як думає мій старий, а може і дурний розум. Скажу коротко і ясно. Кинь ти цю службу, а останься вже тут і працюй так, як працював твій батько, твій дід і прадід. Земля все оплатиться. Не слід пускати з рук рідної землі. Ось бач як довкола Тростянця змінилося. Скільки „панської" землі опинилося з парцеляції в мазурських руках. Певно бачив ти з Котівської Гори, як від Божикова тягнеться наче невеличке село. То Мазурки, мазурська кольонія. На Зеленовій також маємо Мазурів. Довкруги! Тому не продавати нам нашу землю, а докуповувати. Чого тобі шукати в світі. Чи в фабриці, чи в склепі, все над тобою буде хтось старший, кому треба кланятися, а тут ти сам собі пан, бо сидиш на своїм кавалку землі. А вкінці подумай і про нас старих: миж тебе вигодували, мати за тобою ночі не спала, на руках тебе носила. Я також працював на тебе, аж поки ти не виріс. А тепер, коли ми старі, не буде кому нас доглянути — як захоруємо, не буде кому води подати, а по смерти очей закрити. Чи не здрігнеться твоє синівське серце, як глядиш на те?

Тут старий замовк, обтер сльози, що мимоволі покотилися, і ждав чи син чого не скаже. Син із зворушення не міг промовити слова. Тоді озвалася й мати:

— Ти, старий, дай йому роздумати, а тоді і скаже. А ти, сину, піди собі на двір, у садок або у поле. Стільки літ минуло, може й забув уже, де наша нивка...

Син так дуже зворушився, таке велике враження зробили на нього батькові слова, що він машинально зробив це, що мати казала.

Вийшов із хати, пішов у поле, де було засіяне яре збіжа. Йшов помало, схвилювання минало і він міг спокійніше думати. За селом він опинився на сіножаті, що тягнулася попри потічок. День був чудовий. Сонце з висока ясно світило. Від заходу повівав лагідний вітерець. Над головою у воздусі роздавався спів птахів.

Все це зробило нове враження на Романа. Таж то двацять літ він того не чув, не бачив. Відітхнув здоровим воздухом, поглянув довкола себе і зрозумів, що вся та природа, ці пташки, ці порозкидані корчі, ця сіножать, прибрана красками, той ліс — все це хоч і простіше але й гарніше і більше близьке для душі, ніж міські театри, городи й инше.

Помало в ньому відбувалася переміна. Але окончна переміна відбулася тоді, як дійшов до своєї нивки, де була засіяна яра пшениця.

Пшениця виглядала гарно. Він пристанув і глядів на неї і в ньому пробудилася колишня любов до ріллі, радість глядіти на гарне збіжа. І нараз охопив його якийсь захват, щось нараз нахлинуло у його душу. — З його очей полилися сльози. Припав на траву, припав і поцілував тую земленьку рідну, а по хвильці устав і подумав:

— Чогож мені ще треба? Вона моя рідна — отся земля, вона кормить міліони людей, її хліб їдять усі, хто лише жиє. Праця на ній повинна бути найсвятішою працею! І я працюватиму на ній, — вона моя рідна!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць грудень 1926 р.

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Товариство Любов, від. 143. У. Н. Союза в Грейт Медовз, Н. Дж. Гудзак Онуфрій, Вусатий Дмитро, Шавалюк Теодор, Ковальчук Юрій, Ландяк Анна, Данилюк Клим, Ландяк Василь, Данилюк Ксеня, Гавришенко Текля, Ландяк Анна, Ріло Сазон.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Горощак Теодор.
В. 15. Кушнір Марія.
В. 24. Васько Юлія.
В. 29. Стошак Іван.
В. 36. Тимків Евдокія.
В. 38. Коназевич Микола, Фецич Микола.
В. 39. Корнак Василь, Коцятин Мих.
В. 44. Бугай Василь.
В. 45. Мамчур Пилип, Шайняк Катерина, Швайка Ярослав.
В. 48. Катулька Володимир, Грицько Іван.
В. 52. Кметь Микола, Доскоч Йосиф.
В. 56. Рафа Марія.
В. 72. Кузмич Евстахій.
В. 75. Гоменчук Агафія.
В. 81. Горнятко Стефан.
В. 86. Баюс Юстина.
В. 90. Андрійчин Іван, Давів Яків, Гутник Стефан, Березинський Юрій, Чічерська Анна.
В. 96. Спожарська Зофія, Годяк Ів.
В. 98. Вівчарик Евдокія, Мінкевич Йосиф.
В. 102. Пукач Микола, Ощипок Марія, Ощипок Яким.
В. 105. Мельник Анна.
В. 106. Слободян Дмитро.
В. 107. Сокіл Катерина, Макаревич Анна, Макаревич Михайло.
В. 109. Бабяк Юлія.
В. 118. Вуйко Марія, Вуйко Михайло, Мощак Михайло.
В. 126. Фіялка Мирон.
В. 131. Цап Данило, Цап Анастазія, Шеремета Семен.
В. 142. Сиридинська Анна.
В. 151. Артим Анна, Камінець Марія.
В. 160. Белюх Микола.
В. 161. Полиця Іван.
В. 163. Гайдучка Іван, Гайдучка Михайло.
В. 164. Солтишин Михайло, Іваника Катерина, Іваника Іван, Мельник Іван, Михнич Микола, Коваль Микола, Сиса Остап.
В. 169. Стапай Кость.
В. 170. Пан Василь.
В. 174. Колба Юрій.
В. 181. Любянецький Стефан.
В. 182. Якубчак Пазя.
В. 188. Ткач Елисавета, Харітон Марія.
В. 189. Ковбан Михайло.
В. 191. Гарбовський Андрій.
В. 193. Кішак Василь, Лучко Іван, Гайдик Марія.
В. 197. Петрукович Василь.
В. 206. Голик Григорій, Сусла Варвара, Голик Марія, Лаба Андрій, Стойко Ірина.
В. 212. Петричка Марія, Федчак Анна, Чайковська Катерина.
В. 217. Шеремета Теодор, Нельтух Ілько.
В. 218. Вачук Анна, Стохмаль Мих.
В. 219. Фурта Марія.
В. 221. Воробель Іван.
В. 228. Добиш Іван.
В. 229. Мозейко Олекса, Мозейко Анна.
В. 230. Дерефінка Михайло.
В. 234. Картичак Юрій.
В. 253. Зварич Катерина.
В. 259. Саракун Франко.
В. 262. Циркот Марія.
В. 264. Садовий Григорій.
В. 265. Гефко Микола.
В. 266. Дух Антоніна, Михальчицин Анна.
В. 268. Гладчук Микола, Шнайда Матвій, Горещко Андрій, Осташин Петро, Мелиш Дмитро.
В. 271. Осташевська Мелянія.
В. 273. Ярощак Катерина.
В. 276. Шпак Михайло, Грицик Теодор.
В. 277. Бойчук Анна.
В. 280. Гловач Олекса.
В. 288. Мацьків Василь.
В. 295. Степанич Михайло, Сорока Микола, Славич Анастазія.
В. 296. Коціпак Стефан.
В. 299. Колотило Дмитро.
В. 303. Полоська Анна, Хохла Антоніна.
В. 305. Морозович Василь, Меронюк Василь.
В. 309. Фльорко Микола.
В. 316. Червоняк Саверій.
В. 321. Корчинський Теофіль.
В. 324. Кондрацький Григорій, Мокриничук Теодор.
В. 335. Кіщак Павло, Кіщак Марія, Мисник Яким.
В. 336. Гречковський Олекса.
В. 354. Олійничак Йосиф.
В. 358. Адамович Зофія, Спуста Катерина, Волощецька Юлія, Садовська Анна, Міконитас Ірина, Звижинська Анастазія, Гуменик Анна, Скоратко Варвара, Куц Елисавета, Савчак Марія, Дубравська Емілія.
В. 361. Литвинишин Пилип, Литвинишин Михайло.
В. 363. Леськів Катерина.
В. 364. Швагуляк Григорій.
В. 388. Долська Марія, Кравчак Дмитро, Матковська Катерина, Бунь Микола, Василик Василь.
В. 396. Федунок Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Навроцький Іван.
В. 7. Рифун Онуфрій, Роговська Олена, Роговський Константин, Грициняк Стефан, Рифун Анна.
В. 11. Сологуб Марія, Сологуб Стефан.
В. 20. Білоус Атаназій.
В. 34. Бандирський Іван, Камінський Іван.
В. 38. Каташинець Дмитро.
В. 43. Лучкевич Осип, Горот Андрій.
В. 55. Яковенко Іван.
В. 75. Гапа Теодор.
В. 86. Коцан Михайло.
В. 95. Буснюк Михайло, Островський Антін, Островська Катерина.
В. 105. Костик Петро.
В. 109. Стефанська Катерина.
В. 128. Замойський Дмитро.
В. 137. Цап Григорій.
В. 158. Кореман Мартин.
В. 170. Тхір Михайло.
В. 196. Мандра Дмитро, Мандра Настя, Мандра Параска.
В. 206. Самборський Максим.
В. 210. Ільчишин Яків.
В. 219. Козак Михайло.
В. 268. Грицишин Микола, Сеньків Онуфрій.
В. 281. Мельник Іван, Щепанюк Андрій.
В. 297. Свербінський Дмитро.
В. 304. Ваврів Сенько, Костецький Михайло.

В. 330. Конікович Ілько, Конікович Марія.
В. 331. Гнатюк Анна.
В. 346. Поточняк Микола, Поточняк Марія.
В. 348. Серкіз Іван, Серкіз Віра.
В. 361. Медвідь Наумко.
В. 364. Балко Текля.
В. 367. Пилипів Іван, Пилипів Катерина.
В. 388. Звижанський Иосиф, Звижанська Стелла.
В. 393. Остаф Семен.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 7. Капітула Юлія.
В. 15. Козак Михайло.
В. 37. Сташко Розалія.
В. 62. Сербін Юстина.
В. 75. Базилевич Дмитро.
В. 93. Кравець Семен.
В. 102. Гасичак Василь, Гасичак Марія.
В. 144. Кобилінський Олекса.
В. 161. Дуда Федор, Дуда Ксеня.
В. 181. Савка Микола, Савка Олена.
В. 217. Пригода Василь.
В. 234. Стацко Теодор.
В. 251. Гущак Іван.
В. 306. Пушкар Григорій, Пушкар Гаська.
В. 330. Скаськів Михайло, Скаськів Варвара.
В. 334. Морозович Марія, Морозович Стефан, Гомзяк Теодор.
В. 337. Семенків Елисавета, Семенків Антоніна, Семенків Теодора.
В. 351. Білобрам Химка.
В. 258. Починок Юлія.
В. 361. Майброда Микола, Майброда Марія, Гулька Пилип, Гулька Юстина.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Гаталович Марія, Яворська Варвара, Царик Олена, Цьвонкала Анна, Мельник Текля, Мельник Марія, Чесляк Анна, Чесляк Іван, Гаталович Василь, Тима Іван, Мельник Катерина.
В. 20. Поглод Стефан, Годяк Анна, Саган Семен, Бистрицький Фред, Бистрицька Ефрозина.
В. 58. Коваль Андрій.
В. 77. Кушіль Микола.
В. 82. Пішко Григорій, Шелц Войцех.
В. 99. Питяк Семен.
В. 102. Щур Теодор, Мецак Микола, Мацула Микола.
В. 106. Дзіваковський І. Андрій.
В. 110. Бугера Яким.
В. 119. Стромик Марія.
В. 121. Матвієчко Іван.
В. 133. Шумейко Розалія.
В. 146. Сенів Іван, Сенів Параскевія.
В. 150. Савчук Дмитро.
В. 156. Рибник Іван.
В. 164. Шварц Стефан.
В. 198. Шевчук Ілько.
В. 206. Самборський Андрій.
В. 214. Кацюба Марія.
В. 217. Цимбаліста Олекса, Бардашевський Ілько.
В. 229. Копацький Дмитро.
В. 237. Зитник Марія, Зитник Іван.
В. 243. Дурневич Василь.
В. 252. Павлюк Петро.
В. 268. Євчин Василь.
В. 271. Шиманський Володимир.
В. 274. Каперис Іван.
В. 275. Спічук Григорій.
В. 276. Ячник Іван, Кушінг Анна.
В. 305. Виклюк Іван.
В. 309. Покей Андрій, Слабич Алоязій.
В. 317. Ворощук Володимир, Іваницик Параска.
В. 336. Воробель Дмитро.
В. 339. Шекмар Іван.
В. 349. Ямковій Ігнатій.
В. 351. Балита Василь.
В. 354. Валог Людвик, Валог Агата.
В. 367. Луців Данило.
В. 369. Семканич Семен.
В. 400. Вус Федор.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 7. Олекса Петро, Олекса Юстина.
В. 11. Сологуб Стефан, Сологуб Марія.
В. 76. Андрушко Стефан.
В. 109. Богда Антоніна, Богда Анна, Богда Михайло.
В. 110. Костюк Йосиф.
В. 124. Олійник Марія, Костек Михайло.
В. 126. Гасичак Василь, Гасичак Марія.
В. 148. Семенків Елисавета, Семенків Антоніна, Семенків Теодора.
В. 168. Пушкар Гаська, Пушкар Григорій.
В. 186. Капітула Юлія.
В. 188. Гайвай Роман.
В. 206. Слободян Анастазія.
В. 222. Кобулінський Олекса.
В. 237. Майброда Микола, Майброда Марія.
В. 252. Пригода Василь.
В. 276. Дуда Теодор, Дуда Ксеня.
В. 292. Ружицький Іван.
В. 338. Опар Марія.
В. 341. Гомзяк Теодор, Похінок Юлія.
В. 355. Старух Іван.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Купчик Іван.
В. 51. Бурдяк Михайло.
В. 55. Олексюк Максим.
В. 91. Шедній Микола.
В. 101. Родевич Роман.
В. 127. Ковалевич Йосиф.
В. 170. Пасічник Микола.
В. 196. Шкабаніцький Василь.
В. 197. Береза Катерина.
В. 211. Ворона Микола, Буяновський Семен.
В. 252. Кашталан Михайло.
В. 283. Савран Іван.
В. 341. Савчан Михайло.
В. 346. Гурчинський Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця грудня 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19.193
В місяци грудни 1926 р. принято нових	165
В місяци грудни 1926 р. принято наново	53
В місяци грудни 1926 р. принято з перест. листами	32
В місяци грудни 1926 р. принято з інших кляс обезпеч.	16
Разом	19.459
В місяци грудни 1926 р. суспендовано	64
В місяци грудни 1926 р. відійшли з перест листами	32
В місяци грудни 1926 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	16
В місяци грудни 1926 померли	15
Разом	127
З кінцем місяця грудня 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19.332

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	14
В клясі А.	на $ 250	389
В клясі А.А.	на $ 500	5.716
В клясі В.	на $ 750	894
В клясі С.	на $1000	11.923
В клясі В.В.	на $1500	228
С клясі С.С.	на $2000	61

НОВІ РОДИ:

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	21
В клясі О-1000	на $1000	12
В клясі О-1500	на $1500	2
В клясі О-2000	на $2000	1
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р-500	на $ 500	11
В клясі Р-1000	на $1000	17
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	1
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	19
В клясі Е-1000	на $1000	21
В клясі Е-1500	на $1500	1
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
	Разом	19.332

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ. НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 2. Шуптар Михайло.
В. 3. Гелей Анастазія, Стіжак Катерина.
В. 9. Бобеляк Стефан.
В. 16. Ільків Марія, Ільків Волод.
В. 29. Гривняк Олена, Гривняк Марія, Гривняк Зофія, Гривняк Василь, Гривняк Іван.
В. 34. Качай Володимир, Качай Василь, Яцків Михайло, Козопас Стефан.
В. 38. Намісняк Йосиф.
В. 44. Дворцик Евгенія.
В. 45. Шайняк Роман, Шайняк Теодор.
В. 46. Мандзюк Мирослава.
В. 56. Карас Анна, Карас Катерина, Карас Марія.
В. 65. Крохмальний Михайло.
В. 70. Чорневий Михайло.
В. 77. Олешко Олекса.
В. 90. Винник Параскевія.
В. 99. Леськів Анна, Леськів Василь, Леськів Стефан.
В. 109. Вабяк Андрій, Бабяк Віктор, Бабяк Юрій, Бабяк Омелян.
В. 128. Ходоровська Франя, Ходоровський Микола.
В. 136. Буней Олена.
В. 146. Гайдамаха Йосиф, Лобур Марія, Лобур Тимко, Лобур Ілько.
В. 155. Федів Анна, Федів Катерина, Федів Геня.
В. 156. Цісло Вікторія, Петрик Іван, Петрик Микола, Петрик Йосиф.
В. 160. Заборовська Олена.
В. 164. Минюк Микола.
В. 168. Запотічна Ксеня, Запотічний Стефан, Запотічний Йосиф.
В. 182. Клипка Стефан, Магомета Марія.
В. 193. Гайдук Теодор, Гайдук Вас.
В. 206. Гулувач Тимко, Комуніцький Стефан, Рибак Анна, Рибак Анастазія, Рибак Ольга.
В. 217. Дмитрів Текля, Дмитрів Анастазія, Дмитрів Марія.
В. 220. Ханас Михайло.
В. 229. Гарасим Іван, Гарасим Павло, Гарасим Ольга, Гарасим Анна, Гарасим Антін.
В. 242. Сисак Василь.
В. 259. Олешко Йоанна.
В. 270. Струж Тимко.
В. 276. Владичак Зофія Олена.
В. 283. Яськів Іван, Юрдуга Юлія, Мозола Іван.
В. 321. Цюх Йосифина, Гозияш Володимир, Гозияш Іван.
В. 323. Криклива Анна, Крикливий Стефан.
В. 326. Фордина Михайло, Лісний Мирон, Слюсар Ванда, Фордина Марія, Фордина Франя, Фордина Олена, Фордина Чеслава, Фордина Фльора.
В. 332. Венгрин Петро.
В. 342. Бубняк Іван.
В. 359. Мирош Микола, Мирош Теодор.
В. 363. Леськів Іван, Леськів Григ.
В. 370. Кутний Михайло.
В. 385. Томашевська Олена.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 15. Козак Кароліна, Козак Еполоній.
В. 95. Островський Йосиф, Островська Анна, Островський Франко, Островська Марія.
В. 132. Ялечко Ольга, Ялечко Стеф.
В. 142. Наливайська Вероніка, Наливайський Теодор.
В. 196. Гаврищко Іван.
В. 333. Сигін Михайло, Сигін Анастазія, Сигін Василь, Сигін Катерина, Сигін Іван.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 102. Гасичак Теодор, Гасичак Михайло.
В. 161. Дуда Андрій, Дуда Анна.
В. 181. Савка Дмитро, Савка Іван.
В. 234. Сташко Марія, Сташко Іван.
В. 251. Гущак Стефан, Гущак Волод.
В. 330. Скаськів Володимир.
В. 334. Гомзяк Микола, Гомзяк Петро, Морозович Стефанія.
В. 337. Семенків Магда, Семенків Андрій, Семенків Павло, Семенків Михайло, Семенків Йосиф.
В. 351. Білобрам Магда, Білобрам Володимир.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Мельник Стефан, Мельник Ірина, Гаталович Марія, Мельник Олена, Мельник Михайло, Мельник Володимир, Стасицький Іван, Стасицька Катерина, Стасицька Юлія, Стасицька Олена, Стасицька Марта, Щерба Марія, Щерба Дмитро, Щерба Анастазія.
В. 65. Закалич Парасневія, Закалич Анастазія.
В. 99. Левицький Теодор, Левицька Катерина, Левицький Микола, Левицька Анастазія, Левицький Стефан, Левицька Марія.
В. 179. Лесів Григорій, Лесів Іван, Леськів Татіянна, Лесів Марія, Лесів Василь.
В. 197. Коробій Іван, Коробій Василь, Коробій Анна, Коробій Розалія.
В. 206. Самборський Василь.
В. 214. Кацюба Марія.
В. 237. Житняк Йосиф, Житняк Олена, Житняк Антін, Житняк Зофія.
В. 242. Халупа Андрій, Халупа Іван, Халупа Григорій, Халупа Теодор, Халупа Микола.
В. 323. Крикливий Стефан, Криклива Анна.
В. 324. Семенюк Зофія, Семенюк Іван, Семенюк Микола.
В. 339. Шекмар Михайло, Шекмар Анна, Шекмар Стефан.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 76. Андрашко Теодор.
В. 109. Богда Валерія, Богда Михаліна, Богда Михайло, Богда Марія.
В. 126. Гасичак Теодор, Гасичак Михайло.
В. 133. Максимюк Семен, Максимюк Олена, Максимюк Володимир.
В. 148. Семенків Йосиф, Семенків Михайло, Семенків Павло, Семенків Андрій, Семенків Магда.
В. 206. Слободян Микола.
В. 276. Дуда Андрій, Дуда Анна.
В. 338. Опар Марія, Опар Іван.
В. 341. Гомзяк Микола, Гомзяк Петро.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 9. Ковальчук Лука.
В. 78. Маційовський Владислав.
В. 81. Скушка Михайло.
В. 193. Гайдук Марія.
В. 234. Фортуна Михайло.
В. 262. Циркот Марія.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 6. Сивик Стефан.
В. 181. Гречух Марта.
В. 243. Гавришків Анна.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця грудня 1926 в У. Н. С. було дітий членів	11.659
В місяци грудни 1926 р. принято нових	99
В місяци грудни 1926 р. принято наново	16
В місяци грудни 1926 р. принято з переступними листами	21
Разом	11.795
В місяци грудни 1926 р. суспендовано	52
В місяци грудни 1926 р. відійшли з переступними листами	20
В місяци грудни 1926 р. відійшли до повнолітних членів	6
В місяци грудни 1926 померло	3
Разом	81
З кінцем місяця грудня 1926 р. в У. Н. С. було дітий членів	11.714

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 з. міс. вкладки	11.317
В клясі 2-ій за 50 ц. міс. вкладки	397
Разом	11.714

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця грудня 1926 р. в У. Н. Союзі було:	
повнолітних членів	19.193
дітий членів	11.659
В місяци грудни 1926 прибуло:	
повнолітних членів	139
дітий членів	55
Разом	31.046
З кінцем місяця грудня 1926 р. в У. Н. Союзі було:	
повнолітних членів	19.332
дітий членів	11.714
Разом всіх обезпечених	31.046

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць грудень 1926 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше були членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (січня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця січня 1927, то в лютім 1927 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци грудни 1926 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци січни 1926 р., бо на другий місяць то є в лютім 1927 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

189.

Відділ 100. Українського Народного Союза в Гери, Інд.

Відділ 100. Українського Народного Союза в Гери Інд., надіслав жертви від нечленів на Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі як слідує: Зіневич Іван 1 доляра, Сегарта 1.50 центів, Чурмен Стефан 1 дол. Кокіндо Андрій 1 дол. Разом 3 доляри 50 центів. — Андрій Цебак, секретар.

190.

Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці з Алтуна, Па., відділ 145 У. Н. Союза.

На Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі зібрано дрібними датками 4 доляри, котрі висилається на руки Заряду. — Остаємо з поважанням, Павло Патроник, предс.; Ігнатій Олексин, секретар; Григорій Сеньків, касієр.

191.

Слушна увага.

Ню Йорк, Н. Й.

Хв. Заряде:

Залучую чек на 10 долярів, котрі прошу приймити як жертву на Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі. Це інституція безпартійна і всі без ріжниці, члени чи нечлени, без огляду до якої партії хто би не належав, повинні поперти таке гуманне діло. Сирітки діти і немічні старці не повинні терпіти через ворожнечу партійну чи релігійну. В таких справах, як здвигнення Сиротинця-Захисту, ми повинні виявити більше толеранції, та зрівноватись з другими культурними народами, котрі висше ставлять добродійні цілі як партійну нетерпимість. — З поважанням, П. Стасюк.

192.

Примір для других.

Джерзи Сіті, Н. Дж.

Хотяй я не є членом Укр. Нар. Союза, але на Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі жертвую одного доляра, бо з такого заведення будуть могли користати до певної міри і нечлени. — Остаю з поважанням, Назар Клопач, 94 Гудсон Ст.

193.

Хто слідуючий?

Вустер, Мас.

Як жертву на Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі засилаю 3 доляри і 90 центів. — Остаю з поважанням, Йосиф Зазуляк.

194.

Доказ щирости ділами.

Лудлов, Мас.

Де розходиться о якусь збірку на народну чи хотяйби гуманну ціль, то нерідко почуємо нарікання на лихі часи, на брак жертвенности межи загалом і таке инше. Тим, що так твердять, не хочу закидати неправди, але бодай у нашій місцевости річ мається цілком відмінно. І у нас не ліпші часи як по других місцевостях і у нас такі самі Українці і з тими самими прикметами як по других громадах, але нас зібралося чотирох т. є: І. Приступа, П. Пилипів, П. Яцків і Ілія Гнатів і ми зібрали на Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі на імянинах у п. Мих. Берника від слідуючих жертводавців: І. Приступа, П. Яців, Вас. Бочик, Дм. Нарів, Яць Осолінський всі по 50 ц., І. Андрусик 30., І. Пшевозьни (Поляк) 2 доляри; К. Сліпецкі (Поляк), І. Токарскі (Поляк), І. Дипчій, Мих. Кульбанський, В. Зварич, М. Буриник і Ст. Галюх (Поляк) всі по 25 ц. Дальше на хрестинах у п. Мих. Мельника на повисшу ціль жертвували слідуючі: І. Приступа, П. Павлів, Ст. Наливайко і Ю. Ницук по 50 ц.; М. Пукіш, іл. Гнатів, А. Дайнак, І. Андрусик, Я. Теодор, М. Мельник і Т. Звізінський всі по 25 ц. Добра воля і витревалість поборе лихі часи і зневіру. — Остаю з глибоким поважанням, І. Приступа.

195.

Коляда на Сиротинець У. Н. Союза.

Джерзи Сіті, Н. Дж.

В залученню передаю суму 15 долярів, котрі з нагоди різдвяної забави у п. Теодора Кричковського як коляду на Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі зложили слідуючі гості: Михайло Гича 5 дол., Іван Шупаний 2 дол., Павло Кричковський, Теодор Кричковський, Іван Кричковський, Йосиф Лапа, Іван Качмар і Григорій Вальчук по 1 долярови; Іван Цибиняк, Еміліян Мах і Іван Лискович по 50 ц.; Павло Кричковський і Тимко Пельо по 25 ц. — Так ми получили миле з пожиточним і думаємо, що і другі підуть за нашими слідами. — Остаю з належним поважанням, Павло Кричковський, член 170 відділу Укр. Нар. Союза.

196.

Коляда малих діточок на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі.

Грейт Медовс, Н. Дж.

Аж серце жвавіше ударяє в груди, коли подумати, що такі діти не побоялися зимна ні спіту ні слизької дороги, хоч неодна з них похоовзнувшись простягнулась як довга на слизькій ожеледі. Колядниками тими були: Марія Ландяк, Олена Ландяк, Франя Шавалюк, Олена Шавалюк і Стефанія Вусата. Не велика се жертва, але мила, та є надія, що з таких діточок будуть колись щирі Українки.

Коляду зложили слідуючі: Павло Ландяк 1 доляра і 75 центів, Клим Данилюк, Онуфрій Будзак і Дмитро Вусатий по 50 ц., Мих. Озьовський, Іван Озьовський, Текля Озьовська, Федь Шавалюк, Мих. Ковальчук, Марія Шавалюк, Гриць Ковальчук і Марія Кольба всі по 25 ц. Разом 5 долярів і 25 ц. Складаючи щиру подяку всім жертводавцям, повисшу суму висилаємо на руки Комітету будови Сиротинця. — З поважанням, К. Данилюк, секр. Тов. Любов, від. 143. У. Н. С.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ